

Ristijärven lausunto Kainuun hyvinvointikertomuksen 2020-2022 I-osioon

Khall § 54

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntalain (410/2015, 1 §) mukaan kunnan keskeisimpiä tehtäviä. Tavoitteena on tukea asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia yhteiskuntapolitiikan eri keinoin. Terveystieteiden laissa (2010/1326, 12 §) mukaan asukkaiden hyvinvoinnin tilasta sekä hyvinvointia tukevista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain. Tämän lisäksi kerran valtuustokaudessa on valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Soveltuva lainsäädäntö koskee myös hyvinvointialueita.

Kuntien ja hyvinvointialueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät on määritelty laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021). Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2020 - 2022 julkaisu on lain edellyttämä laaja hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomus- ja suunnitelmat ovat keskeisiä välineitä, joilla johdetaan ja kehitetään hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyötä asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kainuun hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on laadittu prosessinomaisesti yhdessä silloisen Kainuun sotien (nykyisen Kainuun hyvinvointialueen) ja kuntien edustajien kanssa. Asiakirjassa on kattavasti esitetty Kainuun asukkaita koskevaa hyvinvointitietoa ja toimenpiteitä asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Hyvinvointikertomuksessa on erinomaisesti nostettu esille sekä koko maakunnan että kuntien keskeiset kuntakohtaiset tulokset hyvinvoinnin kertoimista. Myös positiiviset ja huolestuttavat tulokset on esitelty erinomaisesti. Tämä esitystapa auttaa kuntakohtaisten hyvinvointisuunnitelmien teossa keskittämään huomion olennaiseen. Hyvinvointikertomukseen keskeisesti vaikuttavan terveydenhuoltolain perusteluiden mukaan hyvinvointikertomuksen johtopäätökset toimivat kunnan strategisen suunnittelun perustana. Siihen sisältyy velvoite asettaa kunnan strategisessa suunnittelussa tavoitteita kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävästä ja ongelmia ehkäisevästä toimenpiteistä ja palveluista sekä niihin varattavista voimavaroista. Toimeenpano tulisi kytkeä osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua ja päätöksentekoa ja toimeenpanon seuranta osaksi kunnan kokonaisvaltaisia arviointi- ja seurantajärjestelmiä. Tavoitteet voivat toteutua vain, jos niihin on osoitettu riittävät voimavarat, varmistettu tarvittava osaaminen ja luotu toiminnan seuranta- ja arviointijärjestelmät.

Terveydenhuoltolain pykälän 3 momenttiin sisältyy velvoite vastuutahojen määrittelystä, poikkihallinnollisesta yhteistyöstä ja yhteistyöstä terveyden edistämiseksi muiden kunnassa toimivien julkisten ja yksityisten tahojen kanssa. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin edistämisen järjestelyissä on huomioitava yritysten, yleishyödyllisten yhteisöjen ja kansalaisjärjestöjen mahdollisuudet osallistua aktiivisena toimijana kunnan ja alueen toimintaan. Yhteistyövelvoitteen voidaan tulkita koskevan hyvinvointialueiden ja peruskunnan muiden toimialojen välistä yhteistyötä. Kainuussa yhteistyö hyvinvointialueen ja kuntien kesken on ollut erittäin aktiivista ja toimivaa. Tämän yhteistyön toivottaisiin jatkuvan myös tulevaisuudessa. Näin

varmistettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon yhteydet Kainuun kuntien hyvinvoinnin edistämistoimintaan, vähentämään varsinaista sairauksien hoitoa ja lisäämään kainuulaisten hyvinvointia.

Tulevaisuudessa olisi toivottavaa, että hyvinvointikertomuksen valmistelu-prosessi olisi kunnissa ja hyvinvointialueella samanaikainen ja rinnakkainen vuosittaisen talousarviovalmistelun kanssa. Kehittämiskohteena hyvinvointikertomuksessa on selkeiden nimettyjen vastuutahojen puute hyvinvointialueelta. Käytännössä nimeämisellä varmistettaisiin sujuva yhteistyö yhdyspintapalveluissa sekä hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen tehtävissä.

Ristijärvellä hyvinvointikertomuksesta lausunnon antoi kunnan hyvinvointityöryhmä.

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää antaa vastauksenaan hyvinvointityöryhmän esittämän lausunnon Kainuun hyvinvointialueen laajan hyvinvointikertomuksen 2020-2022 I-osioon.

Päätös:

Hyväksyttiin päätösehdotus.
